

*Vijesti Centra za međunarodne studije i
Atlantskog vijeća Hrvatske*

"Pan Atlantic Student Summit – PASS"

Istanbul, 26.-30. lipnja 2004.

U sklopu NATO summita, koji je održan u Istanbulu 28. i 29. lipnja 2004, organiziran je studentski seminar pod nazivom *PASS Istanbul*. Organizatori su bili The Atlantic Treaty Association (ATA) i The Atlantic Council of the United States (ACUS). Ideja seminara bila je dovesti mlade ljude koji se već bave, ili se jednog dana namjeravaju baviti međunarodnim odnosima u centar zbivanja, te im omogućiti upoznavanje i razgovor sa svjetskim liderima. PASS seminar se održao drugi put (prvi je bio 2002. u Pragu) i postao je već tradicionalan. Sudjelovalo je oko dvjestotinjak mladih ljudi iz 37 zemalja članica NATO-a, Partnerstva za mir te zemalja koje s NATO savezom imaju potpisane ugovore o prijateljstvu ili suradnji.

Seminar je trajao četiri dana, od čega su prva dva bila rezervirana za predavanja, panel diskusije i forume, dok je preostala dva dana održana simulacija pod nazivom *Sujetske krize i krizno odlučivanje u NATO-u*.

Pozdravni govor na Sveučilištu Koč, gdje smo bili smješteni, održali su Troels Froling, predsjednik ATA-e, Jean Fournet, NATO PDD, Ü. Halük Bayülken, predsjednik udruge volontera Turske, Attila Askar, rektor Koč Sveučilišta i Fran Burwell, u ime Atlantskog Vijeća SAD-a. Nakon pozdravnog govora i uputa, zaputili smo se u Atatürk Military Museum, gdje smo prisustvovali svečanosti prve izmjene zapovjedništva novoosnovanih NATO-vih snaga *NATO Responce Force – NRF*. Popodnevne sesije otvorio je glavni tajnik NATO-a Jaap de Hoop Scheffer, održavši inspirativni govor na temu *Samo je promjena stalna* u kojem se dotaknuo problematike prilagodbe NATO-a novim izazovima sigurnosti. Na njegove se primjedbe nadovezao se i general James L. Jones, glavni zapovjednik NATO-a za Europu (SACEUR). Malo više o europskim problemima u svojoj je sesiji ispričala predsjednica Latvije Vaira Vike-Freiberga. Nakon oštrog pitanja ruskog izaslanstva, bila je prisiljena načeti temu nacionalnih manjina u Latviji. Admiral Ed Giambastiani govorio je o novoj strukturi NATO vojnih snaga (ACT) i operacija (ACO), koje se temelje na funkcionalnosti, a ne na geografskoj zastupljenosti. Zajedno s NRF snagama činile bi transformiran NATO vojni sustav za 21. stoljeće. Uslijedile su još dvije sesije: predsjednik Rumunjske Ion Iliescu govorio je o perspektivama NATO saveza, dok se Collin Powell nakon svoga govora suočio s nekoliko optužbi od francuskog izaslanstva.

Na dan službenog otvaranja NATO summita, 28. lipnja, održano je pet sesija u kojima su svjetski lideri i novinari odgovarali na naša pitanja. Turski premijer Recep Tayyip Erdogan govorio je o turskim nastojanjima za ulazak

u EU i problemima na Cipru koji nisu riješeni referendumom ove godine. Nakon njega je premijer Grčke Kostas Karamanlis dobio priliku govoriti o istim neriješenim pitanjima. Kancelar Gerhard Schröder više se osvrnuo na problematiku odnosa NATO-a i Europske unije. Panelom s novinarima predsjedao je Jamie Shea, direktor NATO-va Ureda za informiranje i tisak. Tu se razvila zanimljiva rasprava oko prednosti i nedostataka NATO-a, gdje su novinari *Süddeutsche Zeitung*a (Christian Wernicke) i *Nine O'clock Daily*a dali jedan realističan prikaz zbivanja na i oko NATO summita. Izaslanstvima se još obratio ministar vanjskih poslova Velike Britanije Jack Straw i osvrnuo se na veliku ulogu NATO-a koju on ima u današnjem poretku.

Sljedeća dva dana održana je NATO simulacija. Izaslanstva su bila zadužena za donošenje komunikea u sklopu NATO summita i paralelno rješavanje krize u svijetu u izmišljenoj otočnoj državici u Crvenom moru. Sva izaslanstva su morala unaprijed poslati stavove svojih država o *out of area* akcijama, vojnim sposobnostima i specijalizaciji vojnih snaga, i od navedenih stavova za vrijeme simulacije nisu smjele odstupati. Simulacija se odvijala na tri razine, odnosno na ministarskom nivou i u političkom i vojnom odboru. Na taj su način sudionici ne samo upoznali širinu problematike odlučivanja u NATO-u, već i uvidjeli na koje sve načine može odvijati proces donošenja odluka. Također, izaslanstva su gostovala na CNNTurku, gdje su imali prigodu u izravnom TV prijenosu iznijeti dojmove o Pan Atlantic Student summitu. Voditelji su ovdje inzistirali na kontroverzi i pokušavali izvući nekakve senzacionalne izjave, ali svi su se izaslanici jako dobro snašli i dokazali da su baš oni zaslužili doći u Istanbul, jer su nova snaga diplomacije.

Diplome sudionicima podijelili su *Robert Hunter* ispred ATA-e i *Christopher J. Makins* ispred Atlantskog Vijeća SAD-a. PASS je zatvorio turski ministar vanjskih poslova *Abdullah Gül*. Usprkos gustom rasporedu bilo je vremena i za razmjenu razmišljanja među mladima, što je sastavni dio uspješnog seminara. Organizatori su se stvarno potrudili da seminar odiše raznolikošću i da je prepun društvenih događanja. Tako je bila organizirana i svečana večera na kojoj su se mladi upoznali s diplomatskim izaslanicima iz vlastitih zemalja, a nezaboravno je i krstarenje Bosporom kao i razgledavanje znamenitosti.

Seminar je i prema riječima organizatora i prema izjavama sudionika u potpunosti uspio, iako je sam NATO summit u Istanbulu ostao pomalo u sjeni bombaških napada koje organizatori ipak nisu uspjeli spriječiti. Srećom, osiguranje PASS seminara i svih sudionika bilo je na izvanrednoj razini.

9. seminar Atlantskog vijeća mladih Portugala

24. do 31. srpnja 2004.

Atlantsko vijeće mladih Portugala i Atlantsko vijeće Portugala organizirali su od 24. do 31. srpnja deveto izdanje Portuguese Atlantic Youth seminara, nazvanog *Mediterranski bazen: između mira i terora. Dva lica Janusa*. Ovaj

međunarodni susret održan je u pomorskoj bazi Alfeite, blizu Lisabona, uz sudjelovanje oko 30 mladih iz zemalja članica NATO-a, te zemalja-partnera (Bugarska, Danska, Estonija, Finska, Grčka, Hrvatska, Italija, Kanada, Kosovo, Mađarska, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, SAD, Švedska).

Program seminara uključivao je predavanja, rasprave te, posljednji dan, prezentacije nacionalnih gledišta na NATO i donošenje zaključaka.

Predavači su bili prof. Maria do Ceu Pinto sa sveučilišta Minho, član Britanskog društva za Bliskoistočne studije i Društva za Bliski istok; puk. Carlos Branco; prof. Victor Marques dos Santos, Tehničko sveučilište u Lisbonu; prof. Jose Lamego, bivši državni tajnik za vanjske poslove i suradnju i razvoj od 1995-1997; inž. Pedro Pires de Miranda, bivši ministar vanjskih poslova; Alberto Bin, Načelnik sekcije za Regionalne poslove i Mediteranski dijalog, NATO Odsjek za politiku i sigurnosnu politiku; Por. puk. Fausto Vale de Couto, Institut za visoke vojne studije; Rem Korteweg, Clingendael centar za strategijska istraživanja; prof. Antonio Costa Pinto, sveučilište Nova de Lisboa; dr. Heitor Barras Romana, Tehničko sveučilište u Lisbonu; dr. Paulo Viseu Pinheiro, diplomat, zamjenik direktora Vanjske obavještajne službe; Kennedy Graham sa Sveučilišta Ujedinjenih Naroda, Brugge, te prof. Vasco Rato s Portugalskog instituta za međunarodne odnose.

Teme predavanja su bile: *Transnacionalni terorizam: potreba za novim sigurnosnim politikama?*, *NATO i UN: Potreba za suradnjom i koordinacijom*, *NATO-Mediterranski odnosi u okviru demokratizacije zemalja Bliskog istoka*, *NATO inicijativa za Mediteran i širu regiju*, *Euro-mediterransko partnerstvo: prospektivna analiza*, *Buduća suradnja između NATO-a i EU u borbi protiv terorizma*, *Iračka kriza: Uloga Vijeća sigurnosti UN-a i regionalnih agencija (NATO, Liga arapskih država i EU)*, te *Terorizam i Bliski istok*.

Poslije svih predavanja slijedila je rasprava tijekom koje su sudionici raspravljali o sigurnosnim, političkim, socijalnim, ekonomskim, i kulturnim aspektima povezanim s temom predavanja.

Osim predavanja koja su se održavala u prostorima Pomorske vojne škole, organizirane su i razne sportske aktivnosti, a sudionici su imali i prigodu posjetiti NATO Združeni stožer Lisabon, gdje su dobili uvid u proces transformacije tog stožera, kao i samog NATO-a, a posjetili su i Vojni pomorski muzej te obišli bojnu fregatu *Alvares Cabral*.

Posjet predsjedniku RH Stjepanu Mesiću

Predstavnici Atlantskog vijeća Hrvatske 23. srpnja 2004. posjetili su Ured predsjednika RH i sastali se s predsjednikom Stjepanom Mesićem. Tom prilikom predsjednik je upoznat s radom i aktivnostima Atlantskog vijeća Hrvatske, Hrvatske udruge za međunarodne studije i Centra za međunarodne studije. Predsjedniku su predstavljene projekti Međunarodna ljetna škola na otoku Šipanu, izdavačka djelatnost i časopis *Međunarodne studije*. Predsjed-

nik Mesić podržao je rad Atlantskog vijeća Hrvatske, Hrvatske udruge za međunarodne studije i Centra za međunarodne studije, te ga ocijenio iznimno korisnim za približavanje Hrvatske euroatlantskim integracijama.

Posjet Danskog društva za vanjsku politiku

U sklopu studijskog putovanja Hrvatskom, BiH i SiCG, članovi Danskog društva za vanjsku politiku posjetili su 27. rujna 2004. Centar za međunarodne studije na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Domaćin je bio prof. dr. Radovan Vukadinović, direktor Centra za Međunarodne studije i predsjednik Atlantskog vijeća Hrvatske. Prof. dr. Vukadinović gostima je predstavio Fakultet, poslijediplomski studij "Međunarodni odnosi", te rad i aktivnosti Centra za međunarodne studije i Atlantskog vijeća Hrvatske, istaknuvši održavanje dobrih veza sa sličnim danskim institucijama.

Klaus Carsten Pedersen, predsjednik Danskog društva za vanjsku politiku, predstavio je Društvo koje je osnovano 1946. i koje, prema njegovim riječima, nije znanstveni istraživački centar, već okuplja ljude raznih zanimanja zainteresirane za međunarodne odnose. Istaknuo je da je jedan od najvažnijih ciljeva Društva poticanje učenja i interesa za međunarodne odnose u što se uklapaju studijska putovanja, organiziranje seminara i izdavaštvo.

Cilj posjeta, naglasio je Pedersen, bio je upoznati se sa stanjem u regiji, procesom približavanja EU i perspektivama za budućnost. Ta tematika prevladavala je u pitanjima koja su tijekom diskusije postavljali članovi Društva. U diskusiji su sudjelovali i članovi Odbora mladih Atlantskog vijeća Hrvatske.

*Uređuju:
Članovi Odbora mladih
Atlantskog vijeća Hrvatske*